

Міністерство освіти і науки України

Подільський державний аграрно-технічний університет

Економічний факультет

*Кафедра фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем*

**Розвиток фінансово-економічних
відносин в суспільстві в умовах
прояву фінансових ризиків**

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
19 березня 2021 року

Кам'янець-Подільський
2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Іванишин В.В., д-р екон. наук, професор, ректор ПДАТУ; **Ясінецька І.А.**, д-р екон. наук, професор, проректор з навчальної роботи ПДАТУ; **Місюк М.В.**, д-р екон. наук, професор, декан економічного факультету ПДАТУ; **Рудик В.К.**, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Будняк Л.М.**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Волощук В.Р.**, канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Гайбура Ю.А.**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Загнітко Л.А.**, канд. екон. наук, доцент, завідувач науково-дослідної частини ПДАТУ; **Зеленський А.В.**, канд. екон. наук, асистент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Корженівська Н.Л.**, д-р. екон. наук, доцент кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ПДАТУ; **Лаврук В.В.**, д-р екон. наук, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Печенюк А.В.**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ; **Фугело П.М.**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем ПДАТУ.

Р 64 Розвиток фінансово-економічних відносин в суспільстві в умовах прояву фінансових ризиків: збірник тез учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Кам'янець-Подільський, 19 березня 2021 року). – Кам'янець-Подільський: Подільський державний аграрно-технічний університет. – 2021. – 217 с.

Матеріали конференції рекомендовано до публікації рішенням вченої ради Подільського державного аграрно-технічного університету від 25 березня 2021 року, протокол №7.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат та інших відомостей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

© Автори тез, 2021

© Подільський державний аграрно-технічний університет, 2021

ЗМІСТ

Розділ 1. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток фінансової системи України

- Зеленський А.** Понятійно-категоріальний апарат фінансової політики та фінансового механізму.....7
- Печенюк А., Печенюк В.** Проблеми побудови ефективної фінансової політики в Україні.....11
- Цацура В.** Сучасні тенденції бюджетної політики України.....15

Розділ 2. Пріоритети розвитку пенсійної системи України в сучасних умовах

- Бурденюк С.** Досвід функціонування європейських пенсійних систем – орієнтир для соціальної політики України.....18
- Коваль Н., Олійник М.** Проблеми розвитку системи пенсійного забезпечення в Україні.....22
- Рудик В.** Основні передумови запровадження системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування в Україні.....25
- Чешневська І.** Основні вимоги до системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування в Україні.....28

Розділ 3. Особливості розвитку місцевих фінансів в умовах децентралізації

- Дема Д., Гудзь О.** Необхідність змін в оподаткуванні транспортних засобів.....31
- Кравченко М., Кравченко Л.** Управління професійною (професійно-технічною) освітою в умовах децентралізації.....35

Розділ 4. Тенденції розвитку міжнародних фінансів

- Клименко К., Савостьяненко М.** Актуалізація пріоритетів фінансової підтримки України ЄБРР в умовах посилення викликів та загроз.....38

Розділ 5. Основні виклики для банківської системи України в умовах прояву фінансової кризи

- Оганесян В.** Банківська система України в умовах кризи.....41

Чорнобай Л., Корчинська О. Особливості інтеграції України у світове господарство.....177

Яворська Т., Соболевська О. Аналіз фінансових показників діяльності мисливських господарств запорізької області.....181

Розділ 9. Нові інформаційні технології управління бізнесом

Гаврилюк В. Інформаційне забезпечення управління страховою діяльністю.....185

Кріль О. Використання інформаційних технологій в управлінні підприємством.....188

Кунцевич С. Управління ресурсами підприємства засобами ERP-систем.....192

Марусей Т. Використання програмних продуктів в автоматизації обліку.....195

Нісходовська О. Сучасні напрямки розвитку ІТ-індустрії у закладах вищої освіти.....199

Пасько О. Сучасні інформаційні технології як інструмент розвитку туристичної галузі.....202

Смоляк А. Використання CRM-систем як інструменту сучасного бізнесу.....206

Стандрійчук І. Сучасні інформаційні технології у розвитку готельно-ресторанного бізнесу.....210

Чорнобай Л., Колендзян В. Особливості розвитку фінансового ринку в умовах цифрової економіки.....213

Тетяна ЯВОРСЬКА

д-р екон. наук, професор кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь

Ольга СОБОЛЕВСЬКА

аспірантка кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ МИСЛИВСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

У Запорізькій області є всі необхідні умови для розвитку мисливства, реалізація яких дасть можливість зробити його інструментом збереження навколишнього природного середовища та джерелом фінансових надходжень до місцевого бюджету. Проте сучасний незадовільний економічний стан мисливських господарств регіону, вимагає всебічного аналізу показників його фінансової діяльності.

У Законі України «Про мисливське господарство та полювання» поняття мисливського господарства як галузі розглядається як сфера суспільного виробництва, основними завданнями якої є охорона, регулювання чисельності диких тварин, використання та відтворення мисливських тварин, надання послуг мисливцям щодо здійснення полювання, розвитку мисливського собаківництва. Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади діяльності юридичних і фізичних осіб у галузі мисливського господарства та полювання, забезпечує рівні права всім користувачам мисливських угідь у відносинах з органами державної влади щодо ведення мисливського господарства, організації охорони, регулювання чисельності, використання та відтворення тваринного світу [3].

Основними мисливськими тваринами, які зустрічаються на території Запорізької області є олень благородний, кабан дикий, козуля європейська, вовк, лисиця, єнотовидний собака, борсук, куниця кам'яна, фазан, куріпка сіра, гуси, качки, голуби, кулики, перепілка. Найбільш популярним у регіоні є полювання на пернату дичину та хутрового звіра.

Сьогодні мисливське господарство ведеться 36 користувачами та власниками, з яких 6 підприємств Державного лісового агентства України (ДП ОУЛМГ), 20 – організації Українського товариства мисливців та рибалок (УТМР). Решту становлять інші приватні та громадські мисливські організації. Загальна кількість зареєстрованих мисливців в Запорізькій області складає 33671 чол. У мисливському господарстві у 2019 році задіяно 250 працівників, у тому числі 18 мисливствознавців та 192 штатних егера. Мисливські угіддя займають у середньому 67 % від загальної площі області (табл. 1).

Таблиця 1

*Динаміка ресурсного забезпечення мисливських господарств
Запорізької області*

Показники	Рік				
	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість користувачів мисливських угідь, одиниць	37	38	36	37	36
Площа мисливських угідь, наданих у користування та охоплених мисливським упорядкуванням, тис. га	1821,8	1827,5	1810,4	1813,6	1813,6
Від загальної площі області (2718,29 тис. га), %	67,0	67,2	66,6	66,7	66,7
Облікова кількість штатних працівників, осіб	266	253	244	243	250
– з них мисливствознавців	22	20	18	19	18
– штатних егерів	203	194	187	188	192
Припадає угідь на 1 штатного егера, тис. га	9,0	9,4	9,7	9,6	9,4

Джерело: сформовано автором за даними [4]

У динаміці кількість користувачів та площа мисливських угідь залишилися без істотних змін. Значну частину площі (83,16%) займають угіддя мисливських господарств Запорізької обласної організації УТМР. Кількість штатних працівників за даний період часу суттєво не змінилася, але при цьому, чисельність мисливствознавців та егерів відповідно зменшилися на 4 та 11 осіб. У свою чергу, навантаження угідь на одного егера підвищилося із 9 до 9,4 тис. га. Відповідний закон передбачає, що на одного егера має припадати від 5 до 10 тисяч гектарів мисливських угідь у залежності від категорії (лісові чи польові). Отже, для польових умов Запорізької області, обсяг угідь, який обслуговує 1 егер, знаходиться у межах норми.

Статистичні дані свідчать, що фінансові витрати на ведення мисливського господарства в регіоні щороку збільшуються. Протягом 2015–2019 рр. вони підвищилися на 67,1% і у 2019 р. становили 15218,3 тис. грн. (табл. 2).

Проте частка витрат, які визначають основу діяльності мисливських господарств, за досліджуваний період знизилася на 5,6%. Так у 2019 р., витрати на охорону тварин та біотехнічні заходи із збереження та відтворення диких тварин становили 19,9% від загальних витрат. Витрати на облік тварин та упорядкування мисливських угідь взагалі відсутні. Більшу частину витрат становлять інші витрати, до яких відносять заробітну плату, придбання техніки, запчастин тощо.

Таблиця 2

Динаміка витрат і надходжень від діяльності мисливських господарств Запорізької області

Показники	Рік					2019 р. у %, +, - до 2015 р.
	2015	2016	2017	2018	2019	
Надходження від ведення мисливського господарства, тис. грн	5750,6	6907,1	7468,6	15526,2	10921,4	189,9
- у т. ч. на 1 тис. га	3156,5	3779,5	4125,4	8561	6022	189,9
Загальні витрати на ведення мисливського господарства, тис. грн	9106,7	10072,2	11937,6	16807,4	15218,3	167,1
з них витрати на охорону тварин та біотехнічні заходи, тис. грн.	2324,0	2628,5	3058,3	3065,3	3024,5	130,1
Частка витрат на охорону та біотехнічні заходи у загальних витратах, %	25,5	26,1	25,6	18,2	19,9	- 5,6
Рівень окупності витрат, %	63,1	68,5	62,6	92,4	71,8	8,7

Джерело: сформовано автором за даними [4]

Надходження від ведення мисливського господарства за аналізований період підвищилися майже вдвічі (на 89,9%) і темпи цього підвищення є дещо вищими, ніж збільшення загальних витрат (на 67,1%). Проте основною проблемою мисливської галузі Запорізької області залишається збиткова діяльність мисливських господарств. Про це свідчить такий офіційний статистичний показник, як рівень окупності витрат, який у 2019 р. становив 71,8%. Можна зробити припущення, що діяльність мисливських господарств регіону частково перебуває в тіні і більшість із них не мають фінансової можливості для повноцінного розвитку.

Для покращення фінансових показників діяльності мисливських господарств Запорізької області, необхідно суттєво підвищити частку витрат на біотехнічні заходи та боротьбу з браконьєрством. Це дасть можливість забезпечити високу продуктивність мисливських угідь, зберегти біологічне різноманіття, особливо мисливську фауну, що у свою чергу є важливими заходами прогресивного сталого розвитку та підвищення дохідності галузі.

Перелік джерел інформації:

1. Виговська В.В., Музика В.В., Малей Е.Б. Сучасний стан мисливського господарства Чернігівської області: проблеми та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Полісся*. 2019. №1(17). С. 118-125.
2. Музика В., Гонта О. Оцінювання сучасного стану розвитку мисливського господарства України. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 6(67). С. 18-32.
3. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22.02.2000 №1478-III: [сайт]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>.
4. Статистична звітність Запорізького обласного управління лісового та мисливського господарства. Форма 2-ТП «Мисливодство» за 2015-2019 рр.